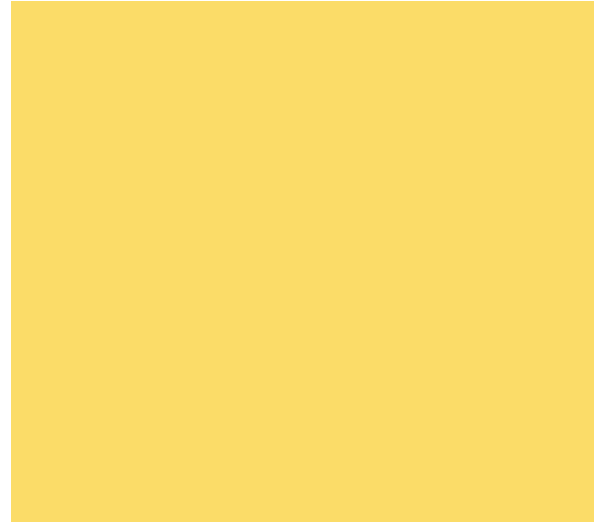

KLAVIER

VAN U IS DE TOEKOMST

In deze editie:

- Even voorstellen
- Activiteiten voor het najaar
- Meditaties bij de herfst en de winter

PG Etten-Terborg-Ulft

Postadres: Postbus 134,
7060 AC TERBORG

Predikant:

ds. Jan Fischer
mail: predikant@pgetu.nl
tel: 0315-239230

Voorzitter:

dhr. Ton Boel
mail: tonboel@kpnmail.nl
tel: 0315 - 325306

Scriba:

mevr. Joke Veenink
mail: scriba-kerkenraad@pgETU.nl
tel: 06-50982245

PG Gendringen-Bontebrug

Postadres:

Grotestraat 28
7081 CG, Gendringen

Predikant:

ds. Theo Menting
mail: ds.theomenting@online.nl
tel: 06 34 114 190

Voorzitter

dhr. Jan Jolink
mail: sofcowaf@gmail.com
tel: 0315-328139

Scriba

dhr. Marius Kooistra
mail: marius.49@hotmail.com
tel: 0315-630490

PG 's-Heerenberg-Zeddum

Postadres:

Postbus 87, 7040 AB
's-Heerenberg

Predikant:

ds. Henriëtte Nieuwenhuis
predikant@protestantsbergh.nl
tel: 06-22118168

Voorzitter:

dhr. Bert Veld
mail: voorzitter@protestantsbergh.nl
tel: 06-53756687

(waarnemend) Scriba:

mevr. Gerry Vreuls
mail: scriba@protestantsbergh.nl

PG Silvolde

Postadres:

Kerkenstraat 6
7064 BH, Silvolde

Predikant:

ds. G. van der Velde-Meijer
mail: predikant@pgsilvolde.nl
tel: 0315-239910

Voorzitter:

dhr. Willem Jansen van Velsen
mail: jvvelsen@planet.nl
tel: 06 53668976

Scriba:

Willy Freek
mail: scriba@pgsilvolde.nl
tel: 0315-239934

Van U is de toekomst

U heeft de nieuwe Klavier in handen. In tegenstelling tot de vorige editie konden we hier al heel wat meer activiteiten in plaatsen. Natuurlijk allemaal 'onder voorbehoud'. Daar weten we sinds het afgelopen jaar genoeg van. Maar we houden moed. Het is immers ook niet aan ons om ons al te druk te maken over hoe één en ander zal verlopen. 'Van U is de toekomst', dat motto gaven we aan dit nummer mee. We leven in het vertrouwen dat kome wat komt we in Gods hand geborgen zijn. Dat kan troostend zijn maar ook enthousiasmeren.

In ons kennismaken met elkaar als Klaver-buren werken we niet uit kramp om wat er mogelijk met onze kerken en geloofsgemeenschappen kan gebeuren. Maar bewegen we ons samen richtig een toekomst die al van de Eeuwige is. We hoeven het niet te bevechten, te veroveren of dicht te timmeren met beleid. We mogen er voluit in leven met elkaar.

Zo gaan we ook het najaar in. Hopelijk vindt u in deze Klavier iets waar u zich toe uigenodigd weet. En anders staat er nog genoeg anders lezenswaardig. De voorzitters van de kerkenraden stellen zich voor en bij twee liederen rond herfst en winter staan er bezinnende meditaties.

Veel leesplezier!

ds. Gerjanne van der Velde-Meijer

Woensdagavondgebed

Sinds maart 2019 wordt er elke week een avondgebed gehouden vanuit één van de kerken van Klavertje vier.

Het wil een moment van bezinning en verstillung zijn, midden in de hectiek van een drukke week. Een moment van rust, maar ook een teken dat wij week in week uit stem willen geven aan de lof Gods. Geïnspireerd door het aloude getijdengebed in de kloosters en kathedralen.

Iedere woensdag wordt het avondgebed gehouden in een van onze kerken van de Klavertje 4 gemeenten. Het is toegankelijk voor iedereen en ook te volgen via www.kerkdienstgemist.nl.

Het woensdagavondgebed verrijkt de samenwerking van de Klavertje 4 gemeenten. We vinden en ontmoeten elkaar in de lof Gods die we stem willen geven, telkens weer.....

Klavertje-4 zondag op 5 september

Afgelopen winter is in het Klavertje-4 overleg het plan gemaakt voor deze dag. Er is een voorstel naar de verschillende kerkenraden gegaan die er mee in stemden. Vervolgens hebben we het plan met de vertegenwoordigers van de gemeenten concreter ingevuld. De bedoeling van deze zondag is dat we, als buurgemeentes, elkaar wat beter leren kennen. Dit doen we aan de hand van een bezoek aan de kerken met daar, ter plekke, ontvangst met uitleg en we vergeten natuurlijk ook de inwendige mens niet. Ook voor de kinderen / jongeren is er een programma.

We nodigen u van harte uit om hier aan mee te doen!

We beginnen de dag om 10.00 uur, met een morgengebed in de eigen kerk. Daarna gaan we op weg om de andere gemeentes te bezoeken. We houden er rekening mee dat er gefietst wordt maar kunnen ons ook voorstellen dat een ander vervoermiddel beter geschikt is. Uiteraard bent u daar vrij in. We gaan er van uit dat u voor onderweg zelf voor drinken zorgt. Voor de mensen die dat willen is er, op elke locatie, gelegenheid om leidingwater te tappen.

De volgende kerken, met adres, zijn open:

Silvolde, Kerkenstraat 6
Gendringen, Grotestraat 28
Zeddum, Etemastraat 3
Etten, Oudekerkstraat 2a

We bezoeken de kerken in "met de klok mee"-volgorde. Zeddum, bijv., begint in Etten. En Gendringen begint in Zeddum. Enz.

De fietsafstanden zijn:
Zeddum-Etten, 6,5 km.
Etten-Silvolde, 3,6 km
Silvolde-Gendringen, 5,5 km
Gendringen-Zeddum, 12 km

Op elke locatie is een comité van ontvangst met

Info over de gemeente

Info over de kerk

Verzorging van de "inwendige" mens. Invulling afhankelijk van het moment van de dag.

De dag eindigt, volgens planning, rond 14.00 uur. Dat is de laatste kerk die bezocht wordt. Van daaruit kunt u, op eigen gelegenheid en wijze, naar huis.

Om u aan te melden krijgt u in de 2e helft van augustus een uitnodiging met beknopte info en antwoordformulier. Dit kunt u inleveren in de kerk, op zondag, of bij de contactpersoon.

De commissie van de Klavertje-4 zondag

Gerry Vreuls (Zeddum)

Gerrit Luijmes (Silvolde)

Jan Jolink (Gendringen - Bonteburg)

Ton Boel (Etten - Terborg - Ulf)

Herfstmeditatie

Het jaar neigt zich tot stille groet,
het rijpte een zomer lang tot zin,
nu in de herfst houdt het zich in
en spreekt uit volheid: God is goed.

Maar wij, de mensen, zijn te klein.
Wij doen of het het onze is
wat God ons geeft. Of aan 't gemis
der naasten wij niet schuldig zijn.

De honger gaat de wereld rond,
wij danken God voor overvloed.
O geef, Heer, dat de hand toch doet
wat wordt beleden met de mond,

en niet meer neemt, maar voluit geeft
aan alle mensen in de nood,
zoals Gijzelf u in de dood
hebt uitgedeeld, o brood dat leeft. (LB 712)

Het ruikt naar vocht, naar regen, naar het zuur van de aarde.
Een zacht bedervende geur is het, die ik, ergens laat in september,
opsnuif.

Meestal vroeg in de ochtend, als ik de hond uitlaat of door de omgeving van Gendringen fiets. Ja. De herfst ruik ik. Veel sterker nog dan de geuren van de andere seizoenen.

Je zintuigen worden geprikkeld. Niet alleen je neus neemt de herfst waar, ook je ogen, je oren en je smaak. De kleurenpracht van de bomen wordt nog mooier, nog intenser.

Het laatste zomerlicht geeft zich over aan de opkomende mist, terwijl de aarde haar oogst teruggeeft aan de zaaier. In stilte. Het houdt zich in, zegt het lied zo mooi, om vervolgens te belijden: God is goed.

In de herfst maken we de balans op. De oogst is binnen. Wat is er van ons zaaien en zwoegen terecht gekomen? We kunnen ons focus richten op het resultaat, op de winst en je 'bezit'.

Maar dit lied zingt op andere wijze; er komt een ander perspectief tevoorschijn en het stelt ons indringende vragen: beschouwen wij de vruchten van de oogst puur als het resultaat van ons ploegen en zaaien? Is het allemaal werkelijk ons 'eigendom'? We doen of het 'het onze is', dat wat God ons geeft. En dat kan een gevaarlijke houding zijn, want heb je dan nog wel oog voor het gemis der naasten? Sterker nog: ben je daar niet medeschuldig aan?

Ieder jaar opnieuw vieren we in de herfsttijd Dankdag. Op die dag danken wij de goede God voor de oogst, voor de vruchten der aarde, voor datgene waarvoor onze handen hebben gewerkt. Maar altijd in het besef dat het uiteindelijk God zelf is die ons deze aarde in handen heeft gegeven. Opdat wij haar zouden behoeden en doen leven.

God heeft ons als rentmeesters aangesteld. Ons verantwoordelijkheid gegeven om op een goede manier om te gaan met de natuur,

met het land en met elkaar. Om zo de aarde bewoonbaar te maken en te houden. Duurzame bewoning voor mens, plant en dier. Het bewerken van het land, het zaaien en ploegen om uiteindelijk te kunnen oogsten kan alleen slagen wanneer wij onze opdracht om goede rentmeesters te zijn serieus nemen.

Die opdracht geldt niet alleen voor hen die letterlijk moeten ploegen en zaaien om tot een goede oogst te komen. Die opdracht geldt voor ons allen. Aan ieder van ons is dat rentmeesterschap op onze schouders gelegd; die verantwoordelijkheid om van deze aarde een mooie en goede aarde te maken. Daar waar we wonen en werken; daar waar we samenleven. Een goede rentmeester draagt zorg voor wat haar of hem is toevertrouwd.

Wanneer het jaar zich neigt tot stille groet, wanneer de dag van de oogst is aangebroken, mogen we ons weer in herinnering brengen dat we tot deze taak geroepen zijn, en dan voluit mogen zingen: God is goed!

ds. Theo Menting

'God is niet te vangen' gesprekken over veranderend geloof

Geloven is een persoonlijke zaak en menigeen vindt het niet makkelijk om hierover met anderen te praten. En toch kan het heel inspirerend zijn om dat juist wel te doen. Het levert je meestal nieuwe inzichten op en kan je blik op de kerk, op God en Jezus enz. verruimen of veranderen. Want zo verschillend wij als mensen zijn, zo verschillend beleven wij ook ons geloof. En in de loop der jaren ontwikkelt ons geloof zich verder, verandert het. Even als het leven zelf staat ons geloof niet stil, als het goed is.

Ik wil u van harte uitnodigen om het geloofsgesprek met elkaar aan te gaan. Daarbij gaat het er niet om dat de één het beter weet dan de ander of dat de één vromer / geloviger is dan de ander. Maar samen willen we proberen te ontdekken wat geloven voor ons betekent in een moderne tijd als de onze waarin het geloof in God alles behalve vanzelfsprekend is.

U bent welkom op de volgende data: 21 september ; 5 en 26 oktober ; 10 en 23 november, telkens van 19.30 tot 21.00 uur in de Glazeren Kast in Etten. Er is ruimte voor max. 10 deelnemers. Als u geïnteresseerd bent kunt u zich tot uiterlijk 11 september bij mij aanmelden, bij voorkeur via de mail : janfischer@kpnmail.nl Maar het mag ook via de telefoon: 0315-239230.

Ds. Jan Fischer

Even voorstellen: Jan Jolink

Van Eendagsbloem naar Klavertje vier.

De redactie vraagt de voorzitters van de kerkenraden zichzelf voor te stellen. Een lastige vraag te beantwoorden in 400 woorden. De bloemen moeten mij maar een beetje helpen. In mijn geboortestad Zutphen behoorden wij tot de Gereformeerde Kerk. Toen was de samenleving erg verzuild. We hadden een gereformeerde bakker, slager en groenteboer. Al de vrienden en kennissen van mijn ouders waren gereformeerd. Mijn opa en oma, die dichtbij woonden, keurden het spelen met ons buurmeisje af. Zij was immers katholiek. Mijn ouders keken niet zo nauw.

Het tweekleurig springzaad: Enige jaren later zochten kerken toenadering tot elkaar. Samen op weg. De hervormden en gereformeerden zochten naar vormen van samenwerking. Het werd een lange etappe. In Zutphen werd de Gereformeerde Kerk gezien als een zware kerk. Toen ik een jaar in Putten ging wonen, merkte ik dat daar heel anders tegen gereformeerden werd aangekeken. Dat geloof "van ons" stelde niet veel voor. Alhoewel de Katholieke Kerk nog lager aangeschreven stond.

Het driekleurig viooltje. Terug in de Achterhoek kwam na enige jaren de fusie tussen de Hervormde Kerk, de Lutherse Kerk en de Gereformeerde Kerk landelijk tot stand. Drie kerken vormden de PKN. Maar ook in onze gemeente gingen drie PKN kerken steeds meer samenwerken. Samen vieren, maar ook praktische dingen werden gezamenlijk opgepakt. Samenwerken gaat niet vanzelf. Er moet eerst geïnvesteerd worden, maar als dat goed gebeurt is één en één drie.

Klavertje vier: Drie wordt vier. De Protestantse Gemeente 's-Heerenberg-Zeddum komt de drie samenwerkende kerken versterken. En de samenwerking tussen kerken verloopt steeds beter. De voorzitters van de kerkenraden hebben regelmatig met elkaar overleg. Ook de predikanten kunnen elkaar letterlijk en figuurlijk goed vinden. We lopen in de kerken tegen allerlei zaken aan waar we goed gebruik kunnen maken van de kennis, die bij de andere kerken aanwezig is. De diaconen, kerkrentmeesters, organisten en beheerders van de begraafplaatsen hebben contact met elkaar. Binnenkort is er weer een kansruil en verderop in het jaar zoeken de gemeentes elkaar op. Ik zie er naar uit.

Na vier komt vijf. Het zal waarschijnlijk een mooie groene plant zijn, die ik dan kan uitkiezen.

Jan Jolink,
voorzitter Gendringen-Bontebrug

Even voorstellen: Bert Veld

"Samen op de fiets met mijn moeder naar de zondagsschool"

Mijn naam is Bert Veld geboren in 1942 in Ruinerwold. Mijn moeder was leidster van de zondagsschool van de Hervormde Kerk in Ruinerwold. Vrijwel elk jaar ga ik in de Adventstijd nog naar de Kerk in Ruinerwold. Van de gelegenheid maak ik dan ook gebruik om de graven van mijn grootouders, ouders en mijn enige broer te bezoeken. Ik ben vader van een tweeling en een trotse opa van vijf kleinkinderen.

En... gelukkig getrouwd.

Ik fiets graag, verder men ik met mijn aanspanning in de het mooie Montferland.

Ik speel viool en als het mogelijk is zeilen.

Ik heb een bestuurlijke juridische achtergrond en heb gewerkt bij verschillende gemeenten.

In de functies hoofd ruimtelijke ordening, bestuursrecht, tijdelijk gemeentesecretaris en griffier.

Naast mijn werk deed ik veel vrijwilligerswerk in sport- en maatschappelijke organisaties;

Nederlandse Toerfiets | Unie secretaris/vice voorzitter

lid van de ledenraad van de Koninklijke Hippische Sportfederatie

adviseur recreatieve paardensport in Gelderland

consul van de Stichting Oorlogsgraven

voorzitter van het Oost Gelders Symfonieorkest

voorzitter van het salonorkest 'die Schwarze Rose

In 2014 ben ik bevestigd als diaken met de portefeuille onroerend goed. Later is daar financieel beleid

bij gekomen, omdat er niemand anders was. In de loop van 2014 kwam plotseling de functie van voorzitter vacant, mij is gevraagd deze functie te vervullen. Als voorzitter vind ik het belangrijk goede contacten te onderhouden met alle zowel in- als externen. Te weten; de interne werkgroepen en commissies van de Gemeente, de wethouders van financiën en van sociaal domein en ook bijvoorbeeld met 'Schuldhulpmaatje', 'Voedselbank', 'Voorleesproject van Welcom'. Helaas is er door Covid 19 minder van de grond gekomen dan op de agenda stond. Dit vind ik heel spijtig.

Ik ben een zakelijke voorzitter, daar moest ik wel wat op toegeven in de Kerkenraad.

De kerkenraad is een mooie club om mee samen te werken en daarbij behoort natuurlijk ook de dominee. Ik bof enorm met de scriba en waarnemend scriba. Zij bieden de ondersteuning die de voorzitter nodig heeft.

In 2016 kwam de nota Kerk in 2025 uit. Op grond van die nota heeft de Kerkenraad mij de opdracht gegeven tot samenwerking te komen met omliggende kerkgemeenschappen.

Zie daar; het is geworden Klavertje 4. Inmiddels is de deze samenwerking geformaliseerd.

Het overleg met mijn collega's vind ik heel inspirerend.

Tenslotte: mijn zingeving vind ik in 1 Korintiërs 2: 1 - 8

Tussen coronapandemie en bruiloftszaal

Mijmeringen bij lied 749 'Op, waak op, zo klinkt het luide'

In het kerkelijk jaar liggen tussen herfst en winter de zogenaamde 'zondagen van de voleinding'. Daarmee wordt eind november het kerkelijk jaar afgesloten voordat met de 1e zondag van advent een nieuw kerkelijk jaar begint. Op de 'zondagen van de voleinding' lezen we in de kerk teksten uit de Bijbel die ons over de toekomst willen vertellen, over de wederkomst van Christus en de voltooiing van Gods Koninkrijk. Iets waar we nu al meer dan 2000 jaar op wachten en waarvan de eerste christenen dachten dat deze toekomst al snel zou aanbreken. Vooraanstaande theologen hebben zich bijv. in de vorige eeuw wel eens afgevraagd: 'God, dat Koninkrijk van u, wordt dat ooit nog wat?' M.a.w. wachten we niet vergeefs?

Altijd als er weer een grote crisis uitbreekt, zoals vorig jaar de corona - pandemie, zijn er gelovigen die dit duiden als een teken dat 'het einde der tijden' nu toch wel dichtbij moet zijn. Wie zal het zeggen? Kennelijk moeten we veel geduld hebben, en is het niet verwonderlijk als we moe worden van het wachten en soms in slaap vallen in ons geloven. Dat het ons zwaar valt. Evenals de wijze en de dwaze meiden die op de bruidegom wachtten. Hierover verteld Jezus een gelijkenis in Matteüs 25, om er mee aan te geven dat we waakzaam moeten zijn in onze verwachting van de voleinding van Gods Koninkrijk.

*'Op, waak op!
zo klinkt het luide.
Wat wil dit roepen toch
beduiden,
gij torenwachters van de tijd?
'Middernacht is aangebroken,
zijn uwe lampen wel ontstoken,
gij maagden, die de Heer ver-
beidt?
Gij slapenden, ontwaak,
de bruidegom genaakt!
Halleluja,
nu opgestaan!
Het feest breekt aan;
gij moet Hem ijlings
tegengaan.'*

In het Liedboek is hierover een mooi lied opgenomen: 'Op, waak op, zo klinkt het luide' (nr. 749), waarin het Bijbelverhaal uit Matteüs 25 in liedvorm wordt bezongen. Dit lied is een vertaling van het Duitse lied 'Wachet auf, ruft uns die Stimme'. Tekst en melodie zijn geschreven door dominee Philipp Nicolai. De grote Johan Sebastian Bach heeft er een prachtige Cantate over gecomponeerd (BWV 140) en een mooi Orgelkoraal (BWV 645), een van zijn bekendste werken.

Het was een nare tijd toen dominee Philipp Nicolai het lied 'Op, waak op, zo klinkt het luide' dichtte. Tegen het einde van de 16e eeuw was hij nog maar kort als lutherse dominee beroepen in Unna / Westfalen, toen daar de pest uitbrak. Eerder had Nicolai bekendheid gekregen door zijn felle theologische strijdschriften tegen zowel de rooms - katholieken als ook de hervormden. In zijn ogen was alleen de lutherse kerk en leer 'de enig ware'. Zijn theologische geschriften zijn in vergetelheid geraakt, maar Nicolai's lied 'Op, waak op zo klinkt het luide' wordt nog steeds gezongen, zowel door protestanten als door katholieken.

De grote crisis van de pest vormde voor Nicolai de aanleiding om het lied te schrijven. Zuchten wij tegenwoordig onder corona en de gevolgen daarvan (die op dit moment nog niet goed te overzien zijn), kunnen wij ons er bijna geen voorstelling van maken hoe wreed de pest in vroegere eeuwen heeft gewoed: in de stad Unna, waar dominee Nicolai werkte, stierven 1597 / 98 binnen een jaar tijd bijna 1400 mensen aan de pest en stond Nicolai zelfs dagelijks meerdere

keren op de begraafplaats voor uitvaarten. Wat moet dat ontzettend zwaar en triest zijn geweest...

De eerder zo strijdvaardige predikant vond voor zijn gemeente en zichzelf troost in de boodschap van het evangelie waar het spreekt over de voleinding van alle dingen, zoals in de gelijkenis in Matteüs 25. Hij verwerkt de Bijbelse boodschap in een lied om zijn gemeente zo zingend een hart onder de riem te steken in een moeilijke tijd. Die tijd kunnen we niet zomaar met de onze vergelijken. En corona is voor ons over het algemeen niet zo'n zware pandemie dan toen de pest. Toch zijn er ook nu genoeg mensen die erg zuchten onder corona en alle maatregelen die ons werden en worden opgelegd. En niemand weet hoe deze ziekte ons in de komende tijd nog bezig zal houden.

Dan past het, vind ik, om bij de overgang van herfst naar winter, van het oude naar het nieuwe kerkelijk jaar, het lied van Philipp Nicolai te zingen: 'Op, waak op, zo klinkt het luide'. Ook al ervaren wij deze tijd als een donkere en ongewisse tijd en duurt het wachten lang, de Bruidegom is op komst en het feest in op handen, om bij het Bijbelse beeld uit Matteüs 25 te blijven. Voor mij is het lied van Nicolai in de overgangstijd van herfst naar winter, van het éne naar het andere kerkelijk jaar een stuk troost, dat ik mij graag te binnen zing als het even niet zo goed gaat. Voor u ook?! Ik hoop het.

Ds. Jan Fischer

Bezoek aan Wijngoed Montferland

In het najaar willen we vanuit de Klavertje 4 gemeenten een bezoek brengen aan Wijngoed Montferland in Gendringen. Daar zullen we een uitgebreide rondleiding krijgen en zal ons iets verteld worden over het proces van het maken van wijn. En wellicht zal die wijn ook nog te proeven zijn.

Bij het verschijnen van dit blad was er nog geen datum bekend. Hou daarom de nieuwsbrieven en de kerkbladen van uw gemeente in de gaten.

Wordt vervolgd dus!

Buurtjesdag

Op zaterdag 17 juli hadden we een geslaagde eerste buurtjesdag. In de stralende zon waren we te gast bij boer Gerrit Vossers. We speelden spelletjes, leerden wat over het weer en keken rond bij de dieren.

Ook in het najaar willen we weer iets leuks gaan doen. Misschien een wandeling met de boswachter of iets anders waardoor we de herfst goed kunnen ervaren. We houden jullie op de hoogte en zorgen dat er een uitnodiging komt voor weer een leuke middag.

Even voorstellen: Willem Jansen van Velsen

Mijn naam is Willem Jansen van Velsen en ik ben de voorzitter van de kerkenraad van de Protestantse Gemeente in Silvolde. Vier jaar geleden werd ik gevraagd voor deze functie. Jaren geleden ben ik al gedurende 12 jaar voorzitter van de diaconie geweest, dus het kerkenwerk was mij niet geheel onbekend. Mijn relatie met Silvolde en de kerk in dit prachtige dorp stamt uit de jaren '80/'90 van de vorige eeuw. Ik was destijds directeur van de Chr. Bonteburgschool in Bonteburg.

Ik ben getrouwd met Ria en woon afwisselend in Ulft en Essen (B). Wij hebben twee kinderen, een dochter, die in België woont en een zoon die in Ulft woont. Beiden hebben twee kinderen. Om de kleinkinderen allemaal van dichtbij te kunnen zien opgroeien hebben wij besloten om afwisselend in Ulft en Essen te gaan wonen. Dit biedt ons de geweldige mogelijkheid om volop van beide gezinnen te genieten. Een groot voorrecht.

Voor het kerkenwerk is zo'n wisselende woonsituatie natuurlijk niet altijd eenvoudig, maar met hulp van mijn collega-kerkenraadsleden, onze predikant en een strakke planning lukt het toch om mijn functie naar behoren te kunnen vervullen. En we zijn natuurlijk inmiddels gewend geraakt aan Zoomvergaderingen en onlinecontacten.

Naast het plezier dat ik beleef aan het werk in onze eigen kerkenraad en gemeente zijn met name de overleggen met de voorzitters en ouderlingen van het Klavertje Vieroverleg voor mij een bron van inspiratie en voldoening. We zijn inmiddels een aantal jaren met elkaar in gesprek en komen nu tot de invulling van allerhande praktische zaken, die ons als individuele gemeenten sterker maken. Ook de colleges van Kerkrentmeesters en Diakenen hebben elkaar inmiddels gevonden. Of het nu gaat om de uitwisseling van kennis, het delen van administratieve systemen of het gebruikmaken van elkaars begraafplaatsfaciliteiten, het draagt allemaal bij aan het uiteindelijke doel: nog jaren als zelfstandige gemeenschappen ons geloof te beleven in onze eigen kerken en met onze eigen predikanten. En tegelijkertijd ons toch voor te bereiden op een toekomst waarin we elkaars steun en samenwerking echt nodig gaan hebben. De ontwikkelingen op demografische gebied vragen daarom.

Ik geniet al geruime tijd samen met mijn vrouw Ria van mijn pensioen. Voor de vrije tijd die ik overhoud nadat het kerkenwerk gedaan is, heb ik verschillende invullingen. Ik werk graag in de tuin, en met twee tuinen is daar altijd werk genoeg. Verder ben ik na mij pensionering gaan doen wat ik altijd al wilde, maar waar ik door tijdgebrek nooit aan toe kwam, glas in loodramen maken. Een prachtige hobby, waarmee ik inmiddels tal van vrienden en familieleden blij heb kunnen maken. Daarnaast ben ik lid van een Lionsclub in de Achterhoek, waarin wij ons als Lions proberen dienstbaar te maken aan de samenleving.

Ik hoop dat ik de werkzaamheden voor de kerkenraad nog tal van jaren kan en mag blijven doen en zo kan bijdragen aan een mooie Protestantse Gemeente Silvolde binnen het krachtige samenwerkingsverband van Klavertje Vier.

Met een hartelijke groet,
Willem Jansen van Velsen

Even voostellen: Ton Boel

"Het leek ons wel een aardig idee om nu de voorzitters aan het woord te laten. Een stukje tekst waarin jullie jezelf voorstellen en iets vertellen over jullie taak in eigen kerk en over jullie visie op Klavertje4. Een foto van jezelf zou het natuurlijk helemaal afmaken."

Ben je een half jaar in functie. Krijg je bovenstaand verzoek van de redactie. Mijn eerste reactie was: best lastig maar vervolgens bedacht ik mij: ik laat "mijn hart spreken" en schrijf het op zoals ik er nu naar kijk en beleef.

Over mijzelf:

Ik kom uit een gezin met 7 kinderen, ben zelf nr.5. Geboren en opgegroeid in Almen. Heb afgelopen mei voor de 51e keer gevierd dat ik 18 ben. Getrouwd met Annemarie die ik, inmiddels, 50 jaar ken. We wonen sinds 1978 in Terborg. We zijn trotse ouders van 2 kinderen en bevoorrechte grootouders van 5 kleinkinderen. Voor beide gezinnen passen we 1 dag in de week op. De overige tijd gebruik ik voor mijn sporthond, sportief fietsen en samen de dagelijkse beslommeringen, nu het kan, in een wat lager tempo.

Daar hoort ook het vrijwilligerswerk bij. In een ver verleden peuterspeelzaal en ouderraad van de basisschool. Omtrent mijn fysieke gesteldheid de weergave van een "gesprek" tussen Annemarie en onze oudste kleindochter, toen ze vier was.

Annemarie zit met haar aan tafel. Kleindochter vraagt aan haar, Oma je bent al oud he? Waarop Oma antwoord : ja Hoor Oma is al oud. Waarop Oma vraagt aan haar En Opa dan. Ze antwoord: Opa is niet oud, Opa is net als Papa.

Taak in eigen kerk:

Sinds 1990 vrijwilligerswerk voor de kerk. Meestal wat los/vaste dingen, o.a. wijkmedewerker, mee organiseren, op verzoek van Annemarie, van de startzondag. Daarnaast werkgroep "Dublinclaimanten". Een werkgroep van de kerken in Wisch, katholiek en protestant, die een aantal van deze mensen opgevangen en ondersteunt hebben. Ook met bijdragen van de diaconie.

Van 2004 tot 2012 kerkrentmeester waarvan de laatste 4 jaar als voorzitter. In 2012 gestopt omdat ik nog weer een studie was begonnen en aansluitend (vanaf 2013) er het mogen oppassen van de kleinkinderen bij kwam. Sinds 1 januari weer opnieuw voorzitter van het CvK. Leuk om weer wat te kunnen doen. Namens de PG ETU afgevaardigd naar het Klavertje4-overleg.

Visie op Klavertje4

Ik ben niet op de hoogte van het tijdstraject voor het ontstaan. Heb wel eind 2019 begrepen dat er ontwikkelingen waren voor het samenwerken van de vier gemeenten. Het afgelopen jaar werd het ook wat meer zichtbaar o.a. door de website. Op basis van de info die ik nu heb vind ik het een goed initiatief om te zoeken naar meer samenwerking. Zeker omdat het nog niet echt hoeft en we de kans krijgen om in dat proces te groeien als gemeenten en leden. In de maatschappij om ons heen zie je op meer plekken de wil om

samen te werken. Ik denk bijv. aan voetbalclubs die de jeugdelftalen van de verschillende verenigingen gaan samenvoegen omdat er te weinig kader is maar ook te weinig leden. Ik denk dat , als we niks doen, ook in dat stadium komen. We hebben , in elke gemeente, allemaal dezelfde taken die gebeuren moeten. Samen(werken) maakt dat zoveel makkelijker. We hebben, in de afgelopen jaren al een aantal fusies meegemaakt. We weten dus wat dat teweeg kan brengen. Hoe lang dat proces kan ik niet inschatten. Vind het belangrijk om samen "op Weg" te gaan en te kijken wanneer de volgende stap gezet kan worden. Ik heb er alle vertrouwen dat het goed komt.

Filmavond

Maandag 8 november organiseren we de eerste Klavertje 4 filmavond! We zoeken films uit 'met een hart en een ziel' en die aanmoedigen tot uitwisseling van gedachten. We nodigen u uit voor de film 'Eternal Sunshine of the Spotless Mind', een film over herinneren en (willen) vergeten. Na de film is er gelegenheid om in een ontspannen sfeer met elkaar in gesprek te gaan. We starten om 19.30 uur met de film en sluiten rond 22.00 uur de avond weer af. Voor drankjes wordt gezorgd. Welkom in Verenigingsgebouw de Sprank in Silvolde (Kerkenstraat 6a).

Workshop: Adventskrans maken

Al generaties lang hoort in vele landen de adventskrans bij de kersttijd. De meestal uit dennen- of sparrengroen bestaande krans met vier kaarsen staat voor het eeuwige leven en voor hoop (groen). Elke zondag van Advent brandt er een extra kaars totdat we vieren dat het Licht in de wereld kwam met de geboorte van Jezus Christus. Onder begeleiding van de ervaren bloemschikkers Willemien Onstenc (PG 's-Heerenberg-Zeddum) en Gerard van den Broek (PG Gendringen-Bonteburg) maken we een eigen unieke krans om zo de adventstijd ook thuis nog wat intenser te beleven. Tegelijkertijd is het een prachtige gelegenheid om elkaar tussen het fröbelen door wat beter te leren kennen.

We nodigen u uit op maandag 22 november om 10.00 uur of om 19.30 uur in het Imminkhuis van Zeddum (Bovendorpsstraat 8a). U kunt zich voor deze workshop vóór 15 november opgeven bij Gerard van den Broek (email: g.merenbroek@gmail.com, telefoon: 06 34857089). Na opgave volgt een lijst met benodigdheden.

O kom Immanuël - Adventszangdienst

Op de eerste zondag van de Advent, 28 november 2021, wordt er een gezamenlijke Adventszangdienst gehouden. Zingend bereiden we ons voor op het Kerstfeest.

Er zal dus veel samenzang zijn, maar ook koor- en instrumentale muziek en er wordt een korte meditatie gehouden.

Aan deze Adventszangdienst wordt meegewerkt door Wilco Kleinheselink (orgel), een projectkoor, instrumentalisten en de vier predikanten van de Klavertje 4 gemeenten.

De Adventszangdienst wordt gehouden in de protestantse kerk in Gendringen en begint om 19.00 uur.

Activiteiten Silvolde (Voor iedereen toegankelijk)

Zondagmiddagconcerten

Dit seizoen hopen we u weer een aantal zondagmiddagconcerten te kunnen aanbieden. Door de coronacrisis hebben we nog geen volledig programma kunnen maken, maar er lopen al wel de nodige contacten en een eerste concert staat inmiddels gepland voor zondag 17 oktober a.s. Deze zondag komt het Balkan trio. Voor wie twee jaar geleden bij het concert van het Kleine Holte Koor was, die heeft ze daar al even kunnen horen als intermezzo programma.

Het Balkantrio bestaat uit drie grote liefhebbers van Balkanmuziek. Het zijn Ben (tambura, gitaar), Laura (accordeon) en Ruud (klarinet, sopraansax), die met veel enthousiasme muziek uit dit gebied en de wijdere omgeving ten gehore brengen. Van Bosnische meedeiners, via gedragen Georgische samenzang naar een Bulgaars lied waarin een tsaar op zijn paard ten strijde trekt. En hun grootste specialiteit is misschien wel de driestemmige zang. U krijgt dus een veelzijdig muzikaal inkijkje in de volksmuziek uit deze regio!

Aanvang concerten 15.00 uur. Toegangsprijs €8,-

Filmavonden

Maandag 18 oktober: Becoming Astrid

Als jonge vrouw maakte Astrid Lindgren een gebeurtenis mee die haar diep trof en het verdere verloop van haar leven zou bepalen. Het gaf haar de kracht en het zelfvertrouwen een ander pad te kiezen dan van haar in die tijd werd verwacht. Ze volgde haar hart en ontwikkelde zo haar passie voor schrijven. Met haar fantasierijke kinderboeken als Pippi Langkous is ze wereldwijd een van de meest inspirerende en geliefde auteurs van ons tijdperk geworden en staat ze symbool voor de vrije mens die met conventies durfde te breken.

Maandag 20 december: Jackie

'Jackie' geeft een blik op enkele dagen uit het leven van Jackie Kennedy. Het betreft de periode van de aanslag op haar man, John F. Kennedy, tot aan zijn begrafenis. Een periode waarin ze de liefde van haar leven verloor, maar de liefde won van het volk.

De filmavonden zijn in de Sprank.

Vanaf 19.45 uur is er inloop en om 20.00 uur start de film.

Toegang is een vrije gift.

Activiteiten uit 's-Heerenberg-Zeddam (voor iedereen toegankelijk)

3 oktober Kerk op schoot

Kerk op schoot is een oecumenische viering voor de allerjongsten. Dus kinderen tot een jaar of 5/6. Natuurlijk zijn grote broers en zussen ook welkom. (kerkopschoot.nl) De viering is op zondag 3 oktober en begint om 11.30 in de kerk in Zeddam (Ettemastraat 3).

6 oktober en 24 november: Pelgrimeren

Om 9.30 verzamelen in het Imminkhuis (Bovendorpsstraat 8a, Zeddam). Omdat het een nieuwe activiteit is, beginnen we deze eerste keren met koffie. Daarna hebben we in de kerk van Zeddam (naast het Imminkhuis) rondom de Paaskaars een korte introductie op het thema. Vervolgens wandelen we eerst in stilte zodat een ieder zich persoonlijk kan bezinnen op het thema. Na een afgesproken tijd kun je met anderen oplopen om samen je gedachten uit te wisselen. We komen al wandelend op onze eindbestemming en sluiten gezamenlijk af.

Alvast een korte gedachte voor onderweg van politicus en mysticus Dag Hammarskjöld: 'De langste reis is de reis naar binnen'.

Voor beide activiteiten kun je je opgeven bij ds. Henriëtte Nieuwenhuis (06-22118168 of predikant@protestantsbergh.nl)

Passie in Montferland - Wie doet er mee?

Al een aantal jaren wordt in Zeddam het eeuwenoude verhaal van de laatste uren van Jezus nagespeeld, maar dan wel in een modern jasje. Want het verhaal is van alle tijden.

Het niet voor zijn mening uit durven komen van Petrus bijvoorbeeld, want de angst voor 't gezag is groot. De wanhoop van Jezus omdat hij weet dat hij zal lijden voordat hij sterft.

Judas die hem verraad, maar eigenlijk heel veel spijt krijgt op het moment dat blijkt wat men Jezus aan wil doen.

Door corona hebben we dit verhaal al 2 jaar niet kunnen spelen. Maar we pakken de draad weer op en hopen er op Goede Vrijdag 2022 (15 april) weer een fantastische uitvoering van te maken.

Een oecumenische spelersgroep en koor Weerklank staan al in de startblokken om ons met spel, zang en muziek (o.a. van De Dijk, Stef Bos, Frank Boeijen en Guus Meeuwis) te raken met het verhaal van Pasen.

Er is al jaren een redelijk vaste groep van spelers, maar aanvulling van deze spelersgroep is bijzonder welkom. Voor zover we nu kunnen overzien zijn we vooral op zoek naar mensen die de rol van discipel of agent op zich willen nemen.

In januari starten we met de repetities. In principe op zaterdagmorgen.

Heb je interesse om mee te doen en/of wil je meer weten? Neem dan contact op met Sijnje Heuvel, tel. 0314-663924, sijnjeebbers@hotmail.com, of Gerry Vreuls, tel. 0314-652307, g.vreuls@gmail.com.

Dit is een uitgave van de protestantse gemeenten:

- Etten - Terborg- Uift
- Gendringen - Bontebrug
- 's Heerenberg - Zeddam
- Silvolde